

Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie

W okresie II wojny światowej i tuż po, znaczna ilość polskich naukowców przedwojennych szkół akademickich - znalazła się poza granicami kraju. Część z nich służyła w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Inni poprzez obozy cywilne, po łagrach, więzieniach i zsyłkach sowieckich, oraz niemieckich obozach pracy, koncentracyjnych i jenieckich, czy też powojennej ucieczce z okupowanej ojczyzny, znaleźli się w Wielkiej Brytanii oraz wielu innych krajach niepodlegających wpływom Związku Sowieckiego. Już od końca 1939 r. trwały starania związane z odtworzeniem polskiego szkolnictwa wyższego w warunkach emigracyjnych. Polskie kursy i wydziały funkcjonowały w Paryżu, Edynburgu, Oxfordzie, Liverpoolu i Londynie. Część naukowców znalazła zatrudnienie na uczelniach w krajach osiedlenia.

Fot. PTNO

Siedziba PTNO, budynek Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego przy 238-246 King Street, Londyn

Dla podtrzymania łączności z krajem i do pewnego stopnia „ducha polskiego” - obok działającego z inicjatywy ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego prof. Władysława Folkierskiego - Zrzeszenia Profesorów i Docentów Polskich Szkół Akademickich, od 1947 r. organizowano Polską Radę Naukową. Po zewidencjonowaniu polskich naukowców rozszarych po niemalże wszystkich kontynentach, przystąpiono do stworzenia towarzystwa naukowego poza krajem.

W ostatecznym kształcie - Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie (PTNO) powstało 27 stycznia 1950 r. w Londynie. Za cel stawiało sobie następujące działania:

- reprezentowanie, popieranie i obronę niezależnej nauki polskiej na obczyźnie;
- czuwanie nad potrzebami i rozwojem nauki polskiej;
- koordynowanie polskiej działalności naukowej i rozwijanie inicjatywy w tym zakresie;
- prowadzenie spisu polskich stowarzyszeń naukowych i pracowników naukowych poza krajem oraz ich dorobku naukowego.

Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie do dnia dzisiejszego nieprzerwanie działa na rzecz nauki polskiej poza granicami ojczyzny. Wraz z odzyskaniem pełnej suwerenności i niepodległości Polski w 1990 r. zmodyfikowano jego formę. Nadal jednak stoi ono na straży ustanowionych wcześniej statutowych wytycznych.

Fot. PTNO

Prof. Władysław Folkierski, Prezes PTNO w latach 1959-1961

Fot. PTNO

Prof. Edward Franciszek Szczepanik, Prezes PTNO w latach 1981-2003 na „Zamku” w gabinecie Prezydenta RP Ryszarda Kaczorowskiego przy 43 Eaton Place, Londyn 1981 r.

Fot. PTNO

Dr inż. Andrzej Fórmaniak, Prezes PTNO od 2015 r. w towarzystwie członkiń PTNO i protokolantek Walnego Zebrania. Po prawej stoi Magdalena Szkuta, kierowniczka Działu Europy Środkowo-Wschodniej w Brytyjskiej Bibliotece Narodowej, po lewej Małgorzata Goddard, kierowniczka polskiej sekcji Brytyjskiego Ministerstwa Obrony Narodowej, 29 XI 2014 r.

Fot. PTNO

Okładka książki podsumowującej dorobek polskiej nauki w kraju i poza. Wydawnictwo i inicjatywa PTNO